

Radu nu poate dormi

În cameră e întuneric. Doar prin ușa întredeschisă care dă spre bucătărie se strecoară o dungă subțire de lumină. Afară plouă: plouă de azi-dimineață. Se aude vântul șuierând, streășina casei cântă, iar salcâmul din fața geamului se clatină, geme ca un om bătrân și bolnav.

Trebuie să fie târziu: în orice caz, e trecut mult peste ora zece. De altfel, Radu s-a obișnuit de mult cu zgomotele nopții. A învățat să cunoască timpul după pașii și vorbele pe care le aude de la cei care trec pe sub geamul lor... Imediat după orele nouă, de pildă, se aud bocancii grei ai celor care intră în schimb. Calcă aspru, tușesc. Uneori râd. Asta ține cam o jumătate de oră. Apoi se face liniște, doar din când în când tăcerea străzii e întreruptă de tropăitul cuiva care aleargă. Vreun întârziat. La orele zece sună sirena uzinei. Lung, ca buciul unui uriaș. Trece un sfert de oră, apoi iar se aud pași pe uliță. Din cealaltă direcție. Pași mai oboșiți, voci mai joase. Foarte rar, râsete. Aceștia sunt cei care au ieșit din schimb și acum, liniștiți și cuminiți, se duc spre casele lor.

Însă deja trebuie să fie mult peste ora unsprezece. Din bucătărie se aude, în răstimpuri, țâcănitul grăbit al mașinii de cusut. Mama nu doarme, își zice Radu. De altfel, ciudat, eu n-am văzut-o niciodată dormind... Alături de el, în pătuț, e Ligia. Cu siguranță că își ține degetul în gură. Uite așa e Ligia: deși are

aproape zece ani, nu poate dormi fără acest deget. Și dacă ziua îi spui asta, sare la tine ca o pisică, te zgârie și te face mincinos.

Dar eu de ce nu pot dormi? se întreabă Radu oftând. Patul e moale și cald. Sunt în vacanță, toată ziua m-am jucat. Am citit dintr-o carte frumoasă. Și totuși... Afară plouă acum ca în filmele cu partizani. Ei da, asta se repetă aproape în fiecare seară. De-atunci... De-atunci, de când... În toate serile, și totdeauna la fel. Și din același motiv. Mama oftează în bucătărie, Ligia oftează în somn, iar el, Radu, urmărește îngândurat umbrele din oglinda cea mare a domnitorului. Unde poate fi tata?...

De fapt, el, Radu, știe foarte bine unde e tatăl său. Totuși, mereu își pune această grea întrebare: Unde e tata? De ce întârzie? De ce vine, aproape în fiecare seară, aproape în fiecare noapte... așa cum vine? Acum un an, tata era altfel. Cu totul altfel... Și deodată, nu știi ce s-a întâmplat, din iarnă, din primăvară, parcă e schimbat. Parcă e altcineva. E mereu mânios, vorbește aspru, se uită urât în jos. Mereu pleacă de acasă, nu spune unde și de ce, pleacă singur – apoi vine târziu noaptea, trăneste poarta, înjură pe Dundi care i se gudură la picioare, intră în bucătărie, tușește, vorbește tare... Mama tace, îi dă de mâncare, îl descalță și-l culcă singur în camera mică...

Afară ploaia parcă s-a mai ostoit. Ligia se întoarce în somn: acum, își zice Radu, sora mea își schimbă degetul. În bucătărie e liniște, mașina de cusut nu se mai aude. Ce face mama? – gândește Radu. Pândește printre perdele. La miezul nopții se închid restaurantele, e ora când străzile adormite tresar din nou. Vin cei din urmă: vin lălăind, cântând, vorbind tare. La colț se despart și atunci, în sfârșit, se aud și pașii aceluia pe care îl așteaptă ei doi: Radu și mama lui.

...La serbarea de sfârșit de an nu a venit. Deși am luat premiu și am recitat. L-am rugat să-mi cumpere *Cei trei muschetari*, a uitat. Înainte, venea întotdeauna serile să ne sărute înainte de

culcare: să-și treacă măcar mâna prin părul nostru, ciufulindu-ne în joacă. Acum nu mai vine. Și atunci nu e de mirare că plouă mereu, că vacanța asta nici nu-i vacanță adevărată. Citești o poveste, nu o poți urmări. Te duci la joacă, toți joacă mai bine decât tine. Televizorul nu-l mai deschide nimeni: se pare că antena lui a fost sfâșiată de o furtună...

Dar asta ce mai e? Radu se ridică în coate și, deodată, deveni foarte atent. Firul gândurilor, ca și respirația, i se curmară brusc. În bucătărie, ei da, în bucătărie plângea cineva. Mama. Plângea singură, plângea înăbușit.

— Ligia, șopti Radu și-și scutură sora.

Somnoroasă, Ligia deschise ochii mari, mirați.

— Ce e, ce e? bâigui speriată.

— N-auzi?

— Ce?

— În bucătărie: plânge mama.

Tăcură amândoi. Ochii mari și negri ai fetei sclipiră pe întuneric.

— Da. Plânge...

Fata se ridică în pătuț și ciuli urechile. Apoi, ca o veveriță sări în patul fratelui său. Se zgribuli în așternut și-și cuprinse capul în palmele ei mici și moi.

— Eu știu, zise, știu de ce plânge.

— Taci.

— Și tu știi, Radule!... Și mama știe. Și oamenii cartierului în care locuim...

— Să nu ne audă!

— Radule, șopti fetița, am visat mai înainte că eram într-o grădină și...

— Șșșt!

— ...și nu puteam zbura. Venea spre mine o vacă neagră și urâtă, eu dam din mâini și nu puteam să mă înalț...

— Iar vorbești aiurea.

— Radule, tata e un om rău. Așa-i?

— Nu-i adevărat. Eu sunt mai mare decât tine și știu. Nu e un om rău. E numai...

— Atunci de ce plânge mama?

Ușa se deschise și-n lumina ei apărură silueta înaltă a mamei.

— Voi nu dormiți?

— Am dormit, minți Radu: dar Ligia a avut un vis urât. Cu o vacă neagră...

— ...și cu o grădină frumoasă, preciză Ligia, care niciodată nu admitea să i se schimbe vorbele.

— Hai, Ligia, treci în patul tău. Așa. E târziu, trebuie să dormiți.

Ligia nu avea astâmpăr. Se ridică din nou de sub plapumă.

— Mamă, noi am auzit că tu plângi.

O clipă, mama lor rămase tăcută. Își trecu apoi palma peste frunte, oftă ușor și se așeză pe marginea patului. Acum că era întoarsă spre lumină i se vedeau ochii. Erau umezi.

— Da, copii, zise ea, am plâns. Dar mi-a trecut.

— Mamă, nu-i așa că tata e un om rău?

Radu se înfurie.

— Ligia, îți dau una peste...

— Vorbești urât, Radule, îl muștră mama.

— Tata nu e rău. Eu sunt băiat și știu...

— Și eu știu, zise mama. Nu e rău. Doar... un pic... s-a înrăit. În ultima vreme. Din cauza unor... prieteni. Care nu îi sunt prieteni...

— Sonia mi-a spus astăzi, completă Ligia, mi-a spus așa: toată lumea știe că tata e un bețiv... Am scărmanat-o pentru vorba asta... Dar... dar...

— Dragii mei, oftă mama ștergându-și ochii: sunteți prea mici ca să pricepeți... Un lucru însă trebuie să știți.

De ce plânge mama?

— Da!?

— Că noi suntem o familie. Eu, tata și voi doi.

— Și Dundi, că și el...

— ...Și Dundi, cățelul nostru. Ei, într-o familie toți trebuie să țină unii la alții. Să se iubească, să se apere. Să se acopere. Ce se petrece între noi rămâne între noi.

— Așa e, întări Radu, numai că tata...

— Da. El s-a rupt un pic. S-a înstrăinat. Dar are să vină înapoi.

— Când?

— Nu știu. Dar are să vină... Eu... eu am să încerc să mai vorbesc cu el. Măine vine și unchiul Gavrilă. Are să-i vorbească și el. Și-apoi vom vedea ce va fi.

— Ce va fi? întrebă mirată, Ligia.

— Hai, culcați-vă. Voi sunteți amândoi cuminți și ascultători. Vă rog să vă culcați – și să nu vă mai gândiți la nimic urât.

— Bine, acceptară copiii și își traseră, ca la comandă, păturile până sub bărbie.

— Așa, noapte bună, le zise mama sărutându-i pe frunte. Eu închid ușa ca să adormiți repede. Cred că mâine va fi o vreme frumoasă.

Ușa se închise, întunericul umplu colțurile camerei. În inimile, sub fruntea celor doi copii, gândacul întrebărilor mai scormoni câțeva vreme. Apoi, căderea ploii de afară, căldura așternutului îi copleși. Ușor, ca pe o apă albastră, alunecară spre somn. Iar durerile vieții rămaseră să pândească mai departe, prin perdelele bucătăriei, pașii aceluia care întârzia și care trebuia totuși să vină acasă.